

nyttigt Correctiv. Naar man nu troer det vil hjælpe, om Kaldsretten gik over til Skoleraadet, saa maa jeg være enig med det ærede Mindretal i, at det overhovedet ingenlunde vilde være hensigtsmæssigt at overdrage Kaldsretten til denne Autoritet; men desuden er jo ogsaa Skoleraadet valgt for et vist District, saa at den af mig her fremhævede Ulempe ikke derved vilde kunne undgaaes. Jeg troer dernæst, at den af Fleertallet foreslaaede Ordning er skadelig i selve Skolevæsenets Interesse, fordi nemlig Betydningen af det biskoppelige Tilsyn derved vil blive væsentlig svækket. Saaledes som Forholdene nu ere, faae Biskopperne, naar de visiterer, rig Lærlighed til at kjende, hvilke Skolelærere ere de dygtigste, og dertil kunne de væsentlig tage Hensyn ved Embedernes Besættelse; men naar man nu forandrer Forholdet, vil Følgen deraf aabenbart blive, at man affjærer denne Opmuntring for Skolelærerne til at anfrænge sig. Jeg troer overhovedet, at man i det Hele kan være vel tjent med, at Biskopperne beholde Kaldsretten; thi naar denne Ret skal udøves i saa snevre Kredse, som Provstierne eller Sogne-Communerne, vil man kun faare vanskelig kunne frigjøre sig for Indskyldelsen af personlige Hensyn. Naar fremdeles Mindretallet har villet indskrænke Biskoppernes Kaldsret til de Mænd, som af den communale Autoritet ere bragte i Forslag, saa troer jeg ogsaa, at dette er utilraadeligt. Tænke vi os nemlig, at der til et Skolelærerembede melder sig en 20—30 Ansøgere, vil vistnok Fremgangsmaaden i Almindelighed blive den, at nogle af de Ansøgende, som troe at have personlige Bekendtskaber der paa Egnen, ville reise derhen, de ville gaae fra den ene Dør til den anden, fra den ene Sogneforstander til den anden for at hverve Stemmer, og i Reglen ville disse ogsaa opnaae at blive indstillede. Naar saa Sagen kommer til Biskoppen, kan han vel forkaste Forslaget, naar han finder den Indstillede absolut uærdig; men er dette ikke Tilfældet, og jeg vil heller ikke forudsætte, at nogen ligefrem Uærdig bliver indstillet, saa vil dog Biskoppen ved Embedets Besættelse absolut blive forhindret fra at beskikke den, han blandt de mange Ansøgere finder den meest Fortjente. Underledes stiller Sagen sig deri-

mod, naar Biskoppen har den afgjørende Stemme, thi han vil da med sit større Overblik bedre være istand til at befordre den Bærdigste. Nogen personlig Interesse troer jeg ikke, at Biskopperne overhovedet have ved at beholde Rettigheden til Skolelærerembedernes Besættelse; det medfører betydeligt Bryderi for dem, og de spilde meget af deres Tid ved at tale deels med selve Ansøgerne og deels med de Mange, som komme til dem for at anbefale de Ansøgende. Det forekommer mig derfor, at, vil man lade Biskopperne beholde deres Kaldsret, saa bør de have den paa en saadan Maade, at baade de og det Offentlige kunne være tjente dermed. Det vil vistnok erkjendes, at man kun høist unødigt skrider til at besætte Embeder mod Communerens Indstilling, thi man vil altid betænke sig paa at stille sig i Opposition mod Communerne, og især vilde det blive ubehageligt for den Mand, der saa at sige bliver en Commune paanødt. Jeg kan derfor ikke Andet end ønske, at det oprindelige Forslag, saaledes som det er os forelagt, maa blive taget til Følge, idet det efter min Formening har løst Opgaven paa en heldig Maade, da det saa væsentlig har indskrænket de Privates Kaldsret, og iøvrigt overladt Kaldsretten til de to Autoriteter, Skoledirectionerne og Biskopperne. Der er desuden bibeholdt Forslagsret paa den Maade som allerede nu finder Sted i Kjøbstæderne, den er derhos udvidet til Landet, og vil i denne Stikelse forhaabentlig kraftigen virke til det Diemed, man ønsker at fremme, nemlig Communerens Indskyldelse paa deres egne Sager.

Bloch: Der som Skolevæsenet var en reen Communal-sag, skulde jeg finde det Forslag i sin Orden, som er stillet af Udvalgets Fleertal med Hensyn til Kaldsretten, fordi det lægger Forslagsretten og Kaldsretten alene i de communale Autoriteters Haand, uden nogen Approbation og uden nogen Appel; men Skolevæsenet er dog mere end en Communal-sag. Det er ogsaa i Statens Interesse, at Skolevæsenet fremmes paa en heldig Maade, for at de tilkommende Statsborgere kunne faae den fornødne Dannelse, og det er i Sta-